

СТВОРЕННЯ І ЗАСТОСУВАННЯ КАРТ ЗНАНЬ НА УРОКАХ ХІМІЇ

Чухненко П.С.,

*канд. хім. наук, завідувач кафедри
методики викладання природничо-математичних дисциплін
Інституту післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області,
м. Чернівці, Україна*

Глазунов М.М.,

*учитель хімії, біології, природознавства
Скадовського ліцею «Академія творчості» Херсонської області,
м. Скадовськ, Україна*

Термін ментальна карта був уведений англійським психологом Тоні Бьюзеном і з англійської мови перекладається як «карта розуму», «інтелект-карта», «карта пам'яті», «ментальна карта (мапа)», «асоціативна карта», «діаграма зв'язків», «асоціативна діаграма», «схема мислення», «карта знань» - це спосіб зображення

процесу загального системного мислення за допомогою схем, це техніка завдяки якій можна запам'ятати більші обсяги інформації [1].

Для того щоб думки перетворити у більш змістовне і результативне створення ментальних карт необхідно створити упорядкований план, але не у вигляді розділів та пунктів, а у вигляді більш цікавих схем та малюнків.

Автор методики ментальних карт Тоні Бьюзен визначив, що проблема криється у механізмі роботи людського мозку [2]. Відомо, що ліва півкуля мозку відповідає за логічні аспекти: мова, операції з послідовностями, лінійне представлення інформації, дії зі списками та числами. Права ж півкуля мозку розв'язує абстрактні задачі: просторова орієнтація, цілісність сприйняття, уява, розпізнавання кольору, почуття ритму.

Переваги ментальних карт перед звичайними методами подання інформації: інформацію записувати легше, швидше та менше за об'ємом; під час читання карти знань видно взаємозв'язки в інформаційному блоці, структуру та логіку; у людини розвивається творче та логічне мислення, пам'ять, уява, задіюється дві півкулі мозку; запам'ятовується інформація краще і в більших обсягах; методам створення ментальних карт легко навчитися.

Основні правила розробки ментальних карт: чітка центральна ідея (тема, проблема, питання), білий аркуш, використання різних кольорів, власна система символів, кодування, кількість гілок (розгалужень) у межах 7 ± 2 , навколо гілочок залишати вільний простір для зручності читання, використовувати графічні образи, масштабування. Варто пам'ятати, що гілка –

це напрямок думки. У результаті побудови карти знань ми отримуємо прообраз карти, в якій грає роль товщина гілок (їх можна замінити на стрілки) і бажано розміщувати по 1 ключовому слову на кожній гілці.

Області застосування інтелект карт: навчання, краще запам'ятовування, планування, мозковий штурм, прийняття рішень, підготовка до іспитів, створення навчальних проєктів, проведення виховних справ, перевірка знань (концептуальна карта).

Зі зразками авторських карт знань з хімії можна ознайомитися за посиланням [3] або відсканувавши QR-код нижче:

На думку М.Є. Бершадського [4] без перебільшення можна констатувати, що метод інтелект-карт значно підвищує ефективність навчання та дає змогу подолати когнітивні затруднення здобувачів освіти, адже процес мислення учнів стає спостережуваним. Використання даного метода робить освітній процес більш цікавим для здобувачів освіти, позбавляє їх необхідності виучувати великі обсяги неусвідомленого матеріалу. У результаті використання метода карт знань у здобувачів освіти формуються системні предметні компетентності, необхідні для самостійного пошуку, сприйняття, опрацювання та відтворення інформації.

Список використаних джерел:

1. Бьюзен Т. Суперпамять [Текст]: – Минск.: Попурри, 2003. – 208 с.
2. Бьюзен.Т. Карты памяти. Готовимся к экзаменам [Текст]: – Минск.: Росмэн-Пресс, 2007. – 120 с.
- 3.URL:<https://drive.google.com/drive/folders/1DMnEBTBdSKFyOiCa9ZRfbmtYLBIv5AiO?usp=sharing>.
4. URL:http://bershadskiy.ru/index/metod_intellekt_kart/0-32 (дата звернення: 12.04.2021)